

ECO MODERNISME NEDERLAND

Geachte Kamerleden,

Stichting Ecomodernisme wil het debat over natuur, milieu, klimaatverandering en armoede openbreken met nieuwe ideeën en valide oplossingen. Ecomodernisten zijn progressieve en activistische verlichtingsdenkers, overtuigd democratisch en met veel aandacht voor wetenschappelijk onderzoek. Ecomodernisten streven naar een leefbare en welvarende planeet voor iedereen. Ze pleiten onder meer voor meer kernenergie en een hoogtechnologische landbouw én voor meer overheidsingrijpen rond biodiversiteit, klimaat en armoede.

Stichting Ecomodernisme is blij dat de vaste Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat de rol van kernenergie als oplossing voor het klimaatprobleem in Nederland bespreekt. Tegelijkertijd is de stichting erg teleurgesteld over de kwaliteit van enkele position-papers met name die van Greenpeace. Deze actiegroep is geworteld in het verzet tegen kernwapens en kernenergie in de jaren '70. Anno 2020 blijft de organisatie volharden in dat verzet, terwijl niet alleen de nucleaire technologie fundamenteel veranderd is, maar we ook voor een nieuwe, urgente opgave staan. En dat is de klimaatverandering.

Stichting Ecomodernisme meent dat Greenpeace selectief shopt in onderzoek en literatuur. De stichting roept op om met open vizier en valide argumenten het debat te voeren met als gemeenschappelijk doelen: een CO₂ vrije toekomst, het stabiliseren van de klimaatverandering, het behoud van het mooie Nederlands landschap en de gegarandeerde levering van elektriciteit, ook wanneer de zon niet schijnt en de wind niet waait.

Dit is onze reactie op de position paper van Greenpeace.

1. Greenpeace stelt dat kerncentrales te duur zijn en de bouwtijden niet ingekort kunnen worden.

Reactie stichting Ecomodernisme:

Inderdaad zijn de kosten van vijf centrales in West-Europa en de VS flink ontspoord. Dit komt door de hoge rentelast: 75% van de prijs van een kerncentrale gaat op aan het aflossen van leningen. De rentelast is zo hoog omdat financiers het risico willen afdekken. En dat risico bestaat uit overheden die kerncentrales voortijdig sluiten of tijdens de bouw extra veiligheidseisen afdwingen, waardoor er een nieuw ontwerp gemaakt moet worden. Wanneer de overheid ervoor zorgt dat de rentelast van kernenergie net zo hoog is als die van andere energiebronnen, dan zullen de kosten dalen. En wat de bouwtijd van een centrale betreft: inmiddels is de standaard bouwtijd in bijvoorbeeld China en Rusland zo'n vijf tot zes jaar. Als de politieke wil er is om met kernenergie het klimaat te redden, kan de overheid maatregelen nemen om kernenergie te stimuleren door de prijs omlaag te brengen, zoals ze dat ook heeft gedaan bij hernieuwbare energie, en de bouwtijd van kerncentrales sterk verkorten.

2. Greenpeace stelt dat Borssele beter stil kan worden gelegd op basis van onvoldoende informatie i.v.m. een MER procedure.

Reactie stichting Ecomodernisme:

Het stilleggen van Borssele is niet goed voor het klimaat, want het leidt tot hogere uitstoot van CO₂. In Duitsland en België zien we dat de sluiting van kerncentrales leidt tot vervanging door fossiele brandstoffen, waaronder bruinkool en gas. Wat de Milieu Effect Rapportage (MER) betreft: in 2006 waren overheid en vergunningverlener het er over eens dat er geen nieuwe MER nodig was, omdat de omstandigheden niet waren veranderd. Po forma gingen Eu-regels daarover heen. Omdat de omstandigheden niet zijn gewijzigd, is de kans groot dat de uitkomst van de nieuw MER opnieuw zal zijn dat er geen milieuproblemen zijn. Vanuit milieuoverweging (het terugdringen van de CO₂-uitstoot) zou de MER overigens wel eens kunnen uitwijzen dat het juist heel goed is om Borssele open te houden.

3. Greenpeace stelt dat de nieuwe generatie IV kerncentrales ook geen optie zijn.

Reactie stichting Ecomodernisme:

Generatie IV kerncentrales, waaronder de zogenaamde thoriumcentrales, bieden grote voordelen. Ze zijn bijvoorbeeld in staat om restproducten uit kerncentrales opnieuw te gebruiken en 100 keer efficiënter om te gaan met de nucleaire brandstof (uranium en thorium). De grondstoffen worden daardoor onuitputtelijk. In China en Rusland zijn de centrales planmatig in ontwikkeling genomen om deze brandstofcyclus te sluiten: er gaat niet meer radioactiviteit als restproduct de bodem in dan wat er als uraniumerts uit is gewonnen. Hoewel Canada er vol op inzet en de VS ook op stoom komt, blijft Europa door politieke redenen achter in deze ontwikkeling. Niettemin loopt ook in Nederland en in Denemarken een veelbelovend proefproject met Thorium. Nederland zou meer kunnen bijdragen aan deze ontwikkelingen en een voortrekkersrol moeten spelen. Dat er voor 2035 geen concurrerende Generatie IV-centrales zullen zijn, zoals Greenpeace stelt, getuigt van negatief wensdenken en is geen vastgesteld feit. Het is namelijk een kwestie van politieke keuzes maken voor (bewezen) technologieën die we inzetten om klimaatverandering tegen te gaan.

4. Greenpeace stelt dat het Nederlandse klimaatbeleid zich niet moet laten afleiden door kernenergie. Voor 2030 speelt kernenergie geen rol en moet Nederland een enorme inhaalslag leveren in energie-efficiëntie, met als doel: 70% elektriciteitsvoorziening uit echt schone, duurzame energiebronnen.

Reactie stichting Ecomodernisme:

Gelukkig speelt kernenergie in Nederland wel degelijk een rol. Nog altijd heeft de bescheiden centrale in Borssele meer dan de helft van alle CO₂-arme elektriciteit geproduceerd die ooit in Nederland is opgewekt. In Europa levert kernenergie 25% van de stroom en is daarmee de grootste bron van elektriciteit, nog vóór gas en kolen. Dat Nederland nu achterligt op de doelen, ligt niet aan kernenergie maar aan het feit dat we te lang hebben ingezet op kolen en gas. De voornaamste reden dat we 10 jaar geleden Borssele 2 niet hebben gebouwd, is het politieke besluit om drie extra kolencentrales te openen. Graag willen we de stelling van Greenpeace omdraaien: het Nederlandse klimaatbeleid moet zich niet laten afleiden door te dromen over een land dat voor 100 procent op wind en zon draait. Het moet in inzetten op een haalbare mix van CO₂-arme energiebronnen – en kernenergie.

- 5. Greenpeace stelt dat de prioriteiten in het Nederlands kernenergiebeleid moeten liggen bij het verbeteren van de risicobeheersing, grotere transparantie en het versneld aanpakken van de problematische erfenis van kernenergie. Nederland moet zo snel mogelijk voldoen aan internationale verplichtingen, het afvalprobleem niet doorschuiven naar 2100 en geen verarmd uranium exporteren naar Rusland.**

Reactie Stichting Ecomodernisme:

De beeldvorming dat kerncentrales onveilig zouden zijn is even hardnekkig als onjuist: samen met wind is kernenergie de veiligste vorm van energieopwekking die er bestaat. Eens in de vier jaar inspecteert een team van internationale experts (OSART, een onderdeel van het IAEA), de kerncentrale van Borssele. Nooit werd geconstateerd dat niet voldaan wordt aan veiligheid of verplichtingen. Voor het omgaan met restproducten uit kerncentrales wijzen we op de ontwikkeling van hergebruik bij de generatie IV ontwerpen en de minieme hoeveelheid die vrijkomt: jaarlijks zijn dat niet meer dan 10 langgerekte melkbussen.

We zijn het volledig eens met de stelling dat Nederland zelf verantwoordelijkheid moet nemen voor zijn nucleaire restproducten en dat niet naar Rusland zou moeten exporteren. Samenwerking met andere landen is op dit terrein echter heel normaal. Overigens is het verarmd uranium waar in dit verband op wordt gedoeld geen hoogradioactief afval, maar een niet gevaarlijk substantie die je overal in de grond aantreft.

Tot slot

Voorafgaand aan de hoorzitting en het debat willen wij nog eens benadrukken dat kerncentrales nuttig zijn: ze doen iets wat zonnepanelen en windmolens niet kunnen. En dat is het leveren van betrouwbare CO₂-vrije elektriciteit. Bovendien leveren kerncentrales niet alleen stroom, maar ook warmte. Daar komt bij dat kernenergie zeer geschikt is voor de productie van waterstof vanwege de constante aanvoer.

Kerncentrales doen dat alles op een uiterst kleine oppervlakte en zijn geen aantasting voor het mooie Nederlandse landschap. Bovendien werken kerncentrales met weinig grondstoffen die ruim voorradig zijn. En ze produceren weinig restproducten, die goed worden opgeborgen, zodat ze geen schade toebrengen aan mens en milieu.

De kosten van kernenergie zijn geen natuurverschijnsel; ze hangt samen met politieke keuzes. Wanneer we kernenergie willen inzetten tegen klimaatverandering dan zal de overheid haar rol moeten pakken. Dan hoeft kernenergie niet meer te kosten dan andere energiebronnen. Daarvoor kan de overheid de regelgeving aanpassen, staatsobligaties verschaffen en subsidies verstrekken. Ze kan het investeringsklimaat verbeteren met goede informatiecampagnes, zodat kernenergie wordt beschermd tegen de huidige marktvervalsing en niet langer wordt dwarsgezeten door een doorlopend veranderende wetgeving. Daarom is nu actie nodig om kernenergie een rol te geven in de energietransitie.

We wensen u allen een vruchtbare hoorzitting en debat toe.

Met dank voor uw aandacht,

Hoogachtend,

Olguita Oudendijk
Voorzitter van de stichting Ecomodernisme